

Aquest país és una rua

El FC Barcelona ha tancat un 2009 excels, sublim. La centenària i gloriosa història del club no havia registrat encara una fita com aquesta: tots els títols en joc, sis, han anat al sac. Èxits acompanyats d'una identificació decidida i constant amb Catalunya, on han nascut i s'han format els protagonistes principals de la gesta.

La mística del futbol havia reservat al Barça una cirereta de pastís meravellosa. Mai no ha existit, de fet, un conjunt tan rutilant, tan perfecte, tan imbatible. Copa del Rei el 13 de maig, campionat de Lliga el 17 de maig, Champions League el 27 de maig, Supercopa espanyola el 23 d'agost, Super-

copa europea el 28 d'agost i Mundial de Clubs el 19 de desembre. Sis títols en un únic any, en un any únic. I l'últim gol, el que feia 169 a totes sis competicions, va anotar-lo Lionel Messi a la pròrroga de la final contra l'Estudiantes de la Plata. No el va aconseguir amb el cap ni amb el peu, ni tan sols amb la mà de Déu. No.

Va marcar-lo amb el pit, amb l'escut. La rúbrica més èpica possible a un exercici absolutament inoblidable.

A Messi, argentí de naixement però resident a Barcelona des que tenia 13 anys, ja el coneixen com *el Catalán*, més enllà de l'Atlàntic. Una, perquè no el senten plenament seu i en critiquen l'aportació a la selecció nacional. I una altra, perquè el seu club, el Barça, va tan íntimament lligat a Catalunya que costaria de dir-li no ja *el Español*, sinó també *el Gallego*.

I ell, coronat millor futbolista del planeta, no fa sinó atiar aquesta dicotomia permanent: "Pense com a argentí i visc a Catalunya, però em sent molt argentí", deia la setmana passada al diari *El País*. "No m'importa que em diguen *el Catalán*, però em fa ràbia que pensen que no sóc argentí", sentenciava.

En efecte, la projecció exterior del Barça és enorme. Sempre ho ha estat, i n'és una bona mostra la munió de samarretes blau-grana que es veuen arreu del món de fa anys, però el segle XXI ha multiplicat aquest fenomen. Les noves tecnologies i les tècniques de marxan-

datge hi ajuden, com l'eclosió del futbol africà i la passió amb què aquest esport es viu a molts indrets d'Àsia on abans passava pràcticament desapercebut.

Que la globalització futbolística haja coincidit amb aquest Barça memorable ha col·laborat a associar l'equip amb el país que representa. El país la bandera del qual porta a la roba, el país la llengua del qual és l'oficial tant a casa com als desplaçaments, la que es fa servir a les conferències de premsa i als altaveus dels principals estadis europeus. Un "catalanisme desacomplexat" que va instaurar Joan Laporta –a la presidència del club des de l'estiu 2003, càrrec en què estarà fins la primavera vinent– i que va conrear des de bon començament, tot raonant que aquest és un dels fonaments essencials de l'entitat.

D'aleshores ençà, les 1.888 penyes del FC Barcelona són organitzades en tres grups diferents dels anteriors: l'àmbit 1 –on hi ha les de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears–, l'àmbit 2 –amb l'epígraf Espanya–, i, finalment, l'àmbit 3, que inclou les de la resta del món. A

més, s'ha instat els futbolistes a aprendre la llengua catalana –per bé que fins ara ben pocs n'han fet ús, públicament– i el club ha col·laborat en diverses iniciatives reivindicatives i culturals: el Camp Nou ha acollit actes del Correllengua, s'hi ha estès la senyera més gran creada mai, hi han estat convidats grups catalans perquè cantaren versions de l'himne en directe... Darrerament, fins i tot és possible de signar-hi en favor de la iniciativa legislativa popular "Televisió sense fronteres". Una visió de la cultura catalana que ultrapassa els límits estrictes del Principat, doncs, i que enllaça amb el tarannà d'Armand Carabèn, gerent del club els anys 70 –sota la presidència d'Agustí Montal– i artífex del fitxatge de Johan Cruyff, la figura mundial d'aquell moment. "Aquest és un dels Barces més catalanistes i universals de la història", ha proclamat Laporta, que a la Fira de Frankfurt va afirmar que l'equip és un "nervi cabdal de Catalunya", alhora que va proposar de crear la "República Catalana del Barcelona", en cas que "no millori l'ús i la promoció del català".

Tot plegat ha fet créixer la identificació del Barça amb Catalunya. Costen de trobar articles a la premsa internacional en què no es faci referència a "l'equip català". "Estudiantes va aconseguir que el Barcelona no fora el de sempre, però els catalans van ser superiors al llarg dels 120 minuts de joc, per la seua decisió a l'hora d'eixir a guanyar el partit, pel domini de la pilota i per la qualitat dels jugadors", resumia objectivament la web del conjunt argentí en acabar la final del dia 19. Referències diverses a Catalunya però cap ni una a Espanya. "Fabulosa nit per als catalans", subtitulava també el *Corriere dello Sport* l'endemà de la victòria del Barça a la Champions.

El "catalanisme desacomplexat" de què sempre ha fet bandera Laporta l'ha dut a ser objecte de les ires de la premsa espanyola, però també de la catalana, sobretot quan a la pilota li costava d'entrar. Malgrat tot, esgotarà el seu mandat amb un memorial d'èxits devastador.

De cap a peus. Un club que no sols genera orgull entre els seguidors pel seu

bon joc i un rendiment extrem. La base de la plantilla és nascuda a Catalunya o s'hi ha format, cosa que en facilita la seducció. I no parlem de jugadors secundaris, sinó de puntals com ara el porter Víctor Valdés, els defenses Carles Puyol i Gerard Piqué, els migcampistes Xavi Hernández i Sergio Busquets o el davanter Bojan Krkic, entre els que són nats al país. Lionel Messi, Andrés Iniesta o Pedro Rodríguez, entre els que hi van venir essent infants i ara han fet el cim. El patró de joc, invariable a totes les categories de l'entitat des que Cruyff va aterrar-hi de nou, en aquesta segona ocasió –l'any 1988– com a entrenador, afavoreix l'adaptació de les fornades noves. L'arrelament al país de tots ho rebla. Són lluny, o no tan lluny, els temps en què la majoria de l'equip titular era forà, quan només hi havia un parell de futbolistes de la casa i quan als vestidors se sentia més el neerlandès i el portuguès que no el català.

L'agorosa contractació de Pep Guardiola com a entrenador, el juny del 2008, va ser igualment providencial. Símbol número u de la política de pedrera duta a terme pel Barça, tenia l'inconvenient de l'escassa experiència a les banquetes: amb prou feines si acumulava dotze mesos com a entrenador del segon equip, que jugava a tercera i ell va fer pujar a segona B. Al Miniestadi va deixar entreveure els dons d'estrateg –sense perdre ni un bri de l'estil ofensiu que caracteritza el Barça, hi va afegir riogorositat a la defensa, una herència del seu trànsit per Itàlia– i, sobretot, com a psicòleg. La motivació que ha imprès als seus deixebles, amb colps d'efecte del tot impensables –com el vídeo basat en *Gladiator* que va passar als futbolistes minuts abans de la final de la Champions–, han servit per a guanyar partits transcendents i per a provocar l'admiració dels seus subordinats.

'Made in Catalonia'. Hi hauria la dèria col·lectiva que hi ha avui a Catalunya, si els pilars d'aquest equip no tingueren aquesta relació tan estreta amb el país? Potser sí, perquè a l'esport prevalen la competitivitat i la rivalitat, el desig de guanyar-ho tot i d'esborrar el rival del mapa. Però resulta indubtable que l'ADN Barça que desprèn aquest equip el fa ser encara més estimat i més proper, més humà i més accessible.

Cap equip no havia guanyat la Cham-

Puyol s'ha fet un fart d'aixecar copes el 2009: la Champions és la més valuosa. Ibrahimovic, la darrera al Santiago Bernabéu –Henry i Eto'o celebren el tercer gol– i la brillant final de Copa celebrada a

pions amb tants integrants del planter al conjunt titular. A Roma, el maig passat, el Barça n'hi va alinear set: Valdés, Puyol, Piqué, Busquets, Xavi, Iniesta i Messi. Ni l'Ajax de Louis van Gaal, l'últim gran equip de planter que es recordava, no havia inclòs tant de futbolista format a les categories inferiors.

Potser per tot això aquesta primavera, per celebrar el triplet –ara, sextet–, es van veure més senyeres a les balconades que

no s'hi havien vist mai, amb motiu d'una victòria del Barça. En termes psico-socials, la major part de la plantilla se sent membre de la comunitat, no s'hi sent únicament compromesa per un contracte de treball temporal. Una autèntica notícia al futbol del segle XXI, quan les entitats esportives han mutat en empreses i la transacció de futbolistes és tan habitual com onerosa. Per posar només alguns exemples de l'aristocràcia europea, el

estrella fitxada pel Barça, internacionalitza encara més un club que ja és al cim: el 2 a 6 aconseguit Mestalla –a sota–, hi han ajudat. Messi, Iniesta i Xavi, fets a casa, amb Ronaldo i Kaká.

Chelsea tan sols té un futbolista casolà a l'equip titular, John Terry, i el Reial Madrid, un parell, Iker Casillas i Álvaro Arbeloa. Són models basats en la caixa més que no en la feina diària al futbol base. "El Madrid compra *pilotes d'or*"; el Barça, les fabrica", diuen.

El repte més complicat. És precisament aquest mercat universal en què s'ha convertit el futbol, amb oligar-

ques russos i empresaris multimilionaris madrilenys com a capitans d'alguns transatlàntics, allò que pot entrebancar el futur esportiu del Barça. Des del 2003, quan adquirí el Chelsea, Roman Abramovítx s'hi ha gastat més de 800 milions d'euros. Només aquest estiu passat, Florentino Pérez n'hi va deixar anar 270. Què costaria comprar Xavi, Iniesta i Messi, però? Pel cap baix, els 270 milions que el club blanc ha hagut

de demanar per la via dels crèdits bancaris. Amables, però crèdits.

Amb tot, al Barça sempre hi han jugat els millors futbolistes del moment: Kubala, Suárez, Cruyff, Maradona, Ronaldo, Romário, Rivaldo... El fitxatge de Zlatan Ibrahimovic va en aquesta línia. És un futbolista mediàtic, amb una qualitat tècnica exquisida, malgrat el seu metre i 92 centímetres d'altura. És art en estat pur, caviar selecte que arrodoneix un grup de futbolistes sensacional. A més, Ibrahimovic i el francès Thierry Henry, juntament amb Messi, són els principals reclams de l'equip a Àsia.

Comptat i debatut, l'arribada de grans estrelles del futbol mundial al Reial Madrid –se'n destaquen, òbviament, Cristiano Ronaldo i Kaká– ajuda també a internacionalitzar encara més el Barça. Ara la contraposició Barça-Madrid pren molta volada a l'àmbit mundial, on la lliga anglesa camina unes passes més endavant que l'espanyola, i fa més visibles els *cracks* blau-grana. No és en absolut gratuït que els cinc millors futbolistes del món –segons que han votat entrenadors i jugadors de tots els països a instàncies de la FIFA– siguin actualment, i per aquest ordre, Messi, Cristiano Ronaldo, Xavi, Kaká i Iniesta. Aquest resultat posa en primera línia la Lliga BBVA –que així s'anomena ara la primera divisió– i fa encara més suggeridor de guanyar l'equip rival per excel·lència. Ho mira de prop mig planeta, i aquest mig planeta –que ho diguen, si no, al BBVA mateix– n'és un client potencial. És, per si no hi havia ja prou ingredients galdosos, el romanticisme i l'atac-i-gol elaborat contra el talonari i el joc directe.

Si el Barça clou el 2010 amb només la meitat de copes amb què s'ha acomiadat del 2009, no sols haurà llegat el millor any de la història del futbol –aquest darrer, un any que difícilment ningú repetirà mai–, sinó que haurà fet un pas més enllà, un triple salt mortal. Marcaria una època, esdevindria el rei del futbol com els anys 80 va ser-ho el gran Milan d'Arrigo Sacchi, Marco van Basten, Ruud Gullit i Frank Rijkaard. Aquest últim va ser a un pas d'aconseguir-ho, com a entrenador, ara fa tres anys, però no se'n va sortir... Llavors el Barça de Laporta, Guardiola, Puyol i Xavi no sols serà etern, sinó del tot immortal.

Víctor Maceda